
Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazlar: Mevzuat ve Uygulama Rehberi

---

3100 sayılı Kanun'a göre, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, fatura verme zorunluluğu olmayan perakende mal ve hizmet satışlarında ödeme kaydedici cihaz kullanmakla yükümlüdür. Eski nesil ÖKC kullanan veya kullanması gereken mükellefler, yeni nesil ÖKC kullanma zorunluluğuna da tabidir.

426 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'ne göre, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar perakende satışları ve hizmetleri için "Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazları" kullanmak zorundadır. Bu cihazlar, 3100 sayılı Kanun kapsamındaki eski nesil cihazların yerini almıştır.

Hazırlayan
Hakan GÜREL
Gelir Uzmanı

EFT-POS Cihazlarının ÖKC ile Entegrasyon Zorunluluğu

Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazlar, eski cihazların yerini alan ve teknolojik olarak gelişmiş banka kartı ödemeleriyle entegre çalışan cihazlardır. 3100 sayılı kanun gereğince, fatura verme zorunluluğu olmayan perakende satışlarda birinci ve ikinci sınıf tüccarların ÖKC kullanması gerekmektedir. 426 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği ile YN ÖKC'ler, bu zorunluluğun modern bir uzantısı olarak devreye alınmıştır.

YN ÖKC'ler, daha hızlı işlem kapasitesi, dijital entegrasyon ve mali veri güvenliği sağlar. Ayrıca, Gelir İdaresi Başkanlığı'nın vergi denetimlerini kolaylaştırmayı ve kayıt dışı ekonomiyi azaltmayı amaçlar.

Ödeme Kaydedici Cihazlar (ÖKC) ile uyumlu, entegre veya bağlantılı bir yapıda kullanılmadığının tespit edilmesi halinde, ilgili mükelleflere her bir tespit için ayrı ayrı olmak üzere 213 sayılı Kanununun mükerrer 355'inci maddesi uyarınca özel usulsüzlük cezası uygulanacaktır. (483 Sıra No'lu VUK GT, Md.8)

Eski Nesil Ödeme Kaydedici Cihazların Yeni Nesil ÖKC'ye Geçiş Zorunluluğu

Eski nesil ÖKC'lerin YN ÖKC'lerle değiştirilmesi, kademeli bir süreç olarak planlanmıştır. 557 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği'ne göre, mali hafızası dolu olsun ya da olmasın, tüm eski nesil ÖKC'lerin 1 Temmuz 2024 tarihine kadar YN ÖKC'lerle değiştirilmesi gerekiyordu. Bu kapsamda:

- Satın Alma ve Kullanım: Yeni alınan YN ÖKC'lerin, fatura tarihinden itibaren 30 gün içinde kullanıma başlanması zorunludur.
- Hurdaya Ayırma: Eski nesil ÖKC'ler, aynı süre içinde hurdaya ayrılmalıdır.

EFT-POS Entegrasyonu ve Banka Anlaşmaları

YN ÖKC'lerin en önemli özelliklerinden biri, ödeme sistemleriyle entegrasyonudur. Entegrasyon eksikliği, 213 sayılı Kanunun mükerrer 355'inci maddesi uyarınca özel usulsüzlük cezasına tabidir.

557 Sıra No.lu Tebliğ ile 1 Temmuz 2024'ten itibaren YN ÖKC kullanan mükellefler için yeni bir yükümlülük devreye girmiştir:

- Banka Anlaşması Zorunluluğu: EFT-POS özellikli veya basit/bilgisayar bağlantılı YN ÖKC kullananlar, en az bir banka ile üye işyeri anlaşması yaparak banka kartı ödemelerini kabul etmek zorundadır.
- Pasife Alma Riski: Anlaşma yapmayan veya anlaşması sona eren mükelleflerin YN ÖKC'leri pasife alınır. Yükümlülüklerin yerine getirilmesiyle cihazlar yeniden aktif hale gelir.

Ödeme Kaydedici Cihaz Kullanma Mecburiyeti Olmayanlar ve Muaf Olanlar

YN ÖKC kullanımı, tüm mükellefleri kapsamamaktadır. Aşağıdaki gruplar, 3100 sayılı Kanun ve ilgili tebliğler uyarınca muaf tutulmuştur:

1. ÖKC Kullanma Mecburiyeti Olmayanlar

- Basit usulde vergilendirilen ticari kazanç sahipleri
- Serbest meslek erbapları (örneğin, doktorlar, avukatlar)
- Zirai kazanç sahipleri
- Toptancılar gibi perakende satışı olmayan birinci ve ikinci sınıf tüccarlar
- Diğer Kazanç ve İrat Sahipleri,
- Ücret geliri elde edenler.

2. ÖKC Kullanma Mecburiyetinden Muaf Olanlar

A) Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan Genel Tebliğler uyarınca ÖKC kullanım zorunluluğu dışında bırakılan mükellefler.

- ❖ Gazete, dergi ve benzeri periyodik yayınların satışı faaliyeti uğraşanlar
- ❖ PTT hizmetleri ile uğraşanlar
- ❖ Yolcu ve yük taşımacılığı işi ile uğraşanlar
- ❖ Giriş bileti karşılığı verilen hizmetler ile uğraşanlar
- ❖ Eğitim, Öğretim ve Kreş işletmeciliği işi ile uğraşanlar
- ❖ Spor-Toto, Milli Piyango, At Yarışları ile diğer müşterek bahis ve talih oyunları bayiliği işi ile uğraşanlar
- ❖ Elektrik, Su ve Havagazı işletmeciliği işi ile uğraşanlar
- ❖ Marangozlar, Mermerciler, Emlak Komisyoncuları, Yorgancılar ve hallaçlar, Kahvehane ve Çay ocağı İşletmecileri, Demirciler, Alüminyum doğramacıları, İnşaat müteahhitleri
- ❖ Bankacılık ve sigortacılık hizmetleri ile uğraşanlar
- ❖ Posta pulu, jeton ve 3468 sayılı Kanuna göre verilen ruhsat tezkeresine dayanılarak yapılan pul ve kıymetli kağıtların satışı işi ile uğraşanlar
- ❖ Şehir içi toplu taşımacılıkta kullanılan abonman biletlerinin satışı ile uğraşanlar
- ❖ Elektrik, Su, Havagazı ve Kalorifer tesisatçılığı faaliyeti ile uğraşanlar
- ❖ Terzilik faaliyeti ile uğraşanlar (Aynı zamanda kumaş ticaretinde bulunanlar hariç)
- ❖ Tarım alet ve makinalarının satışı işi ile uğraşanlar (Ayrıca yedek parça satılmaması şartıyla)
- ❖ Sanat ürünlerinin satışı ile uğraşan sanat galerileri
- ❖ Şirket veya ortaklık şeklinde teşkilatlanan tabipler
- ❖ Mobilyacılar, Ağaç işleri ile uğraşanlar, Mahrukatçılar
- ❖ Her türlü inşaat işi ile uğraşanlar, seyahat acenteleri
- ❖ Pazar takibi suretiyle iş yapanlar

- ❖ Döviz alım-satımına yetkili kılınan müessese ve kurumlar
- ❖ 483 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği 6'ncı Maddesi ile Mecburiyet Dışında Bırakılanlar
- ❖ Sigorta ve reasürans şirketleri, sigorta ve reasürans aracılığı hizmeti yapanlar ile bu Kanun kapsamına giren konularda faaliyet gösteren kişi ve kuruluşlar
- ❖ Oto komisyoncuları, Nakliye komisyoncuları, Plastik doğramacıları
- ❖ 195 sayılı Kanuna göre ilan yayınlama hakkı kazanan gazeteler ile bu gazetelerin baskısını yapan matbaa işletmeciler
- ❖ Yedek parça satışı yapmayan oto sanatkarları (Oto boya ve kaportacıları, Oto şase, damper ve karasör tamircileri vb.)
- ❖ Radyo, televizyon, gazete, dergi ve benzeri basın ve yayın araçları ile ilan ve reklamcılık faaliyetleri ile iştigal edenler
- ❖ Münhasıran günlük müşteri listesinde kayıtlı müşterilerine hizmet veren otel, motel ve pansiyon işletmecileri
- ❖ 195 sayılı Kanun çerçevesinde faaliyet gösteren ilan ve reklam prodüktörler

B) 483 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin 6'ncı maddesine göre; belirli işletme büyüklüklerini sağlayan ve e-Fatura, e-Arşiv Fatura ve e-Defter uygulamalarına dahil olan, tüm satışlarına e-Fatura ve/veya e-Arşiv fatura veren mükellefler, Tebliğin ilgili bölümünde belirtilen diğer teknik koşulları sağlamaları kaydıyla ÖKC kullanımından muaf tutulmuştur.

Sektörel Uygulamalar

YN ÖKC kullanımı, sektörler göre farklılık gösterir. Öne çıkan uygulamalar:

Lokanta ve Restoranlar

Self servis, lokanta ve restoran gibi işletmelerde YN ÖKC'ler, sipariş sistemleriyle entegre çalışmalıdır. Bu entegrasyon hem operasyonel verimliliği artırır hem de vergi denetimlerini kolaylaştırır.

Akaryakıt İstasyonları

527 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği'ne göre:

- EKÜ 'süz ve EKÜ'lü eski nesil pompa ÖKC'lerin 31 Ocak 2024'e kadar YN ÖKC'lerle değiştirilmesi gerekiyordu.
- Akaryakıt istasyonlarındaki market satışları için ayrı YN ÖKC kullanımı zorunludur; POS cihazları yalnızca akaryakıt satışlarında kullanılabilir.

Fatura Bilgi Fişi

Faturalı satışlarda, ÖKC'den mali değeri olmayan bir bilgi fişi düzenlenmeli ve bu fiş banka POS harcama bilgilerini içermelidir. Fatura, satış anında veya en geç yasal düzenleme süresi içinde müşteriye verilmelidir.

Cezalar ve Yaptırımlar

Yükümlülüklere uymayan mükellefler, 213 sayılı Kanunun mükerrer 355'inci maddesi ve 3100 sayılı Kanun'un ilgili hükümleri uyarınca cezalarla karşılaşabilir. Örneğin:

- Entegrasyon Eksikliği: Her bir tespit için ayrı ayrı 213 sayılı Kanunun mükerrer 355'inci maddesi hükümleri uyarınca özel usulsüzlük cezası uygulanır.
- Geçiş Süresine Uymama: 213 sayılı Kanunun mükerrer 355'inci maddesi hükümleri uyarınca özel usulsüzlük cezası uygulanır.
- Yasal Süresinde YN ÖKC Almama: 213 sayılı Kanunun mükerrer 355'inci maddesi hükümleri uyarınca özel usulsüzlük cezası uygulanır.

Diğer Önemli Hususlar

- EFT-POS Kullanımı: Gerekli şartları taşımaları halinde Vergi Dairesinden izin alan mükellefler, seyyar veya masaüstü EFT-POS cihazlarını kullanabilir.
- Toptan ve Perakende Ayrımı: Aynı adreste hem toptan hem perakende ticaret yapanlar, POS ve YN ÖKC'yi birlikte kullanabilir. Ancak, muafiyetli bir faaliyetin (örneğin, oto tamirciliği) yanında perakende satış (örneğin, yedek parça) varsa YN ÖKC zorunludur.
- Banka web sorgulaması olumsuz sonuçlanan mükellefler, seyyar veya masaüstü EFT-POS cihazı kullanımı için vergi dairesi veya mal müdürlüklerinden uygun görüldüğü takdirde alacakları izin yazısını bankaya sunmaları halinde bu cihazları kullanabilirler.
- Oto komisyoncuları (Motorlu kara taşıtlarının alım, satımı ile ilgili işlere tavassut edenler) ÖKC kullanmadan muaf tutulmuştur.
- Şirket veya ortaklık şeklinde teşkilatlanan tabipler (diş, kulak, burun, boğaz ve göz doktorları gibi) ÖKC kullanmadan muaf tutulmuş olup, şirket veya ortaklık bünyesinde ücretli doktor ya da çalışan olması muafiyeti etkilememektedir.
- Tahsilat Sınırı: VUK 575 sayılı Tebliğ ile tahsilat ve ödeme tevsik sınırı 7.000 TL'den 30.000 TL'ye yükseltilmiştir.